

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเป็นการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการให้บริการสินค้าสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งใช้เครื่องมือการประเมินผลตอบแทนทางสังคม (SROD) เป็นเครื่องมือทบทวนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการที่ได้ลงทุนของเทศบาลตำบลหนองหอย โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการสัมภาษณ์โดยตรงถึงผลลัพธ์ ตัวชี้วัด มูลค่าแทนทางการเงินผ่านกระบวนการจำแนกผลกระทบทางสังคมที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการโดยผู้ศึกษาได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำนวน 2 โครงการ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 โครงการรณรงค์คัดแยกขยะครอบครัวรักการออมเพื่อความสูงในวันข้างหน้าตามปรัชญาของพ่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการประเมินผลตอบแทนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ เด็กและเยาวชนตำบลหนองหอย พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างวินัยการออมเงินให้กับเด็กและเยาวชน ให้ตระหนักถึงการออมเงินเพื่อประโยชน์ในอนาคต โดยผลการศึกษาพบว่า

ต้นทุนการดำเนินงาน จำนวน 26,800 สามารถสร้างมูลค่าทางการเงินได้ถึง 109,656 บาท ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ห้อย่างมีเหตุมีผล พบว่าโครงการสามารถสร้างประโยชน์จากมูลค่าทางการเงิน ในระยะเวลา 5 ปีอย่างต่อเนื่อง โดยในปีที่ 5 จะสร้างมูลค่าทางการเงินได้เท่ากับ 115,854 บาท เมื่อคำนวณมูลค่าปัจจุบันด้วยอัตราคิดลดพันธบัตรรัฐบาลร้อยละ 3.04 จะได้เท่ากับ 106,671 บาท อัตราส่วนผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROD) เท่ากับ 3.98 เท่า หมายความว่า ทุก 1 บาท ที่ลงทุนในโครงการรณรงค์คัดแยกขยะครอบครัวรักการออมเพื่อความสูงในวันข้างหน้าตามปรัชญาของพ่อ สามารถสร้างประโยชน์ทางสังคมด้วยมูลค่า 3.98 บาท โดยระยะเวลาคืนทุน ในระยะเวลา 0.94 ปี และเมื่อทำการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการพบว่า ในภาพรวมนั้นโครงการมีผลตอบแทนทาง

สังคมเป็นผลที่น่าพอใจ แสดงว่าโครงการนี้เป็น โครงการที่น่าลงทุนอีกโครงการหนึ่ง แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงผลลัพธ์ที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก คือ เด็กและเยาวชนตำบลหนองหอย พบว่า ผลลัพธ์ที่เกิดจากเด็กและเยาวชนนี้มีอัตราส่วนที่น้อย โดยมุ่งเน้นไปที่การนำเงินมาฝากกับธนาคารแต่ผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนรู้การคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อนำไปขายแล้วนำมาฝากเป็นเงินออก เพื่อการสร้างวินัยให้กับเด็กยังเป็นอัตราส่วนที่น้อย และอีกประเด็นหนึ่งพบว่ามีโครงการในลักษณะเดียวกัน คือ การจัดเก็บขยะซึ่งอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน ซึ่งอาจจะมี ความซ้ำซ้อนกันระหว่างหน้าที่การทำงานทำให้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เห็นว่าโครงการนี้อาจจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ

5.1.2 โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลหนองหอย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการประเมินผลตอบแทนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ประชาชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยผลการศึกษาพบว่า

ต้นทุนการดำเนินงาน จำนวน 400,000 สามารถสร้างมูลค่าทางการเงินได้ถึง 254,720 บาท ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลจากผลสรุปร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่าโครงการสามารถสร้างประโยชน์จากมูลค่าทางการเงิน ในระยะเวลา 20ปี โครงการฯ จะสร้างมูลค่าทางการเงินได้เท่ากับ 1,555,109 บาท เมื่อคำนวณมูลค่าปัจจุบันด้วยอัตราคิดลดพันธบัตรรัฐบาลร้อยละ 3.97 จะได้เท่ากับ 1,196,524 บาท อัตราส่วนผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI) เท่ากับ 2.99 เท่า หมายความว่า ทุก 1 บาท ที่ลงทุนในโครงการฯ สามารถสร้างประโยชน์ทางสังคมด้วยมูลค่า 2.99 บาท โดยระยะเวลาคืนทุน ในระยะเวลา 2 ปี กับ 5.33 เดือน และเมื่อทำการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการพบว่า ในภาพรวมนั้นโครงการมีผลตอบแทนทางสังคมเป็นผลที่น่าพอใจ แสดงว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่น่าลงทุนอีกโครงการหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานโครงการสิ่งก่อสร้างย่อมต้องได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตัวอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งโครงการฯ นี้เป็นโครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ จึงควรที่จะเตรียมการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการลงทุน

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการประเมินผลการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการให้บริการสินค้าสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำนวน 2 โครงการ สามารถนำผลการศึกษาที่ได้มารวบรวมเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานของโครงการรณรงค์การคัดแยกขยะครอบครัวรักการออมเพื่อความสุขในวันข้างหน้าตามปรัชญาของพ่อ จะเห็นได้ว่าโครงการนี้ได้กำหนด

กลุ่มเป้าหมายคือเด็กและเยาวชนตำบลหนองหอยเป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ตระหนักถึงวิธีการประหยัดเงินและการออมเงิน รวมถึงการสร้างรายได้จากการคัดแยกขยะให้เป็นเงินออมสำหรับเด็กและเยาวชน จากการศึกษาพบว่า เมื่อโครงการสิ้นสุดลงรายได้เงินออมที่ได้จากการคัดแยกขยะเพื่อขายนั้นยังมีจำนวนน้อย แต่เด็กและเยาวชน จะมุ่งเน้นการฝากเงิน โดยใช้เงินส่วนตัวหรือจากผู้ปกครองที่ไม่ได้มาจากการขายขยะรีไซเคิลเป็นหลัก ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเท่าที่ควร ดังนั้น หากจะให้ผลการดำเนินงาน โครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ถึงวัตถุประสงค์ของโครงการให้มากขึ้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีความเข้าใจและรับทราบข้อมูลได้อย่างถูกต้องตรงกัน

2. ปัญหาที่เกิดจากการกำหนดสัดส่วนปัจจัยสนับสนุนอื่นที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของทั้ง 2 โครงการ พบว่าสัดส่วนของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลมาจากการดำเนินงานจากหลายโครงการฯ ของเทศบาลตำบล หนองหอย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงาน โครงการที่ใกล้เคียงกับโครงการของหน่วยงานอื่น ๆ อาทิเช่น 1) โครงการรณรงค์การคัดแยกขยะครบครัวรักการออม เพื่อความสุขในวันข้างหน้าตามปรัชญาของพ่อ มีลักษณะใกล้เคียงกับโครงการจ้างเหมาจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลหนองหอยตามแผนงานสาธารณสุข ของเทศบาลตำบลหนองหอย และกิจกรรมการรณรงค์การรักษาความสะอาดของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลอีกด้วย 2) โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลหนองหอย มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับการโครงการขุดลอกและทำความสะอาดท่อระบายน้ำในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลหนองหอย และโครงการขุดลอกลำเหมืองขององค์การปกครองส่วนจังหวัด เชียงใหม่ ดังนั้น ความสำเร็จของโครงการหนึ่งอาจจะต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากโครงการอื่น ๆ ด้วย เทศบาลตำบลหนองหอยจึงควรวางแผนโครงการที่อยู่ในรูปของกลุ่มโครงการมากกว่า การพิจารณาโครงการใดโครงการหนึ่งเพียงอย่างเดียว

3. โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลหนองหอย เป็นสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นในพื้นที่กร้าง ประกอบกับบ้านเรือนของประชาชนกีดขวางและคร่อมทางน้ำและทำให้มีระยะทางเพียง 104 เมตร บางครั้งไม่ได้รับการดูแลได้ดีเท่าที่ควร อาจเกิดการสะสมตะกอนขยะ เศษใบไม้ กิ่งไม้ ทำให้เกิดการอุดตัน กีดขวางทางไหลของน้ำ ซึ่งในความเป็นจริงนั้นสิ่งก่อสร้างย่อมต้องสึกกร่อนเสื่อมสภาพไปตามธรรมชาติ อีกทั้งต้องมีการบำรุงรักษาในส่วนที่เสียหายอยู่เป็นประจำอาจทำให้ประโยชน์หรือคุณค่าที่คาดหวังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์การใช้งานที่แท้จริง จึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งถึงสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่กับวัตถุประสงค์ของโครงการที่จะช่วยป้องกันหรือบรรเทาความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้หรือไม่ ดังนั้น เทศบาลตำบลหนองหอย จึงจำเป็นต้องได้รับการดูแลรักษาเป็นประจำเพื่อให้โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กนี้เกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม